

ดร. สิงห์ทอง บัวชุม
DPA บ.ร.ค. บ.บ.ค. บ.บ.ร.ค. บ.บ.ค.

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ

กองอัยการศาลทหารกรุงเทพ สำนักอัยการทหาร

กรมพระธรรมนูญ

รหัสตำแหน่ง 105

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ปี 64

ขอบเขตวิชาสอบ การสอบภาควิชาการ

1. ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
2. พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ.2476
3. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551
4. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548
5. กฎอัยการศึก พ.ศ.2457
6. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
7. พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.2498

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือสอบอัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ กองอัยการศาลทหารกรุงเทพ
สำนักอัยการทหาร กรมพระธรรมนูญ รหัสตำแหน่ง 105
สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดทำและจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ดีเวลอปเปอร์ด้าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 081-496-9907, 0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

**คู่มือเตรียมสอบ
อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ**

กองอัยการศาลทหารกรุงเทพ

สำนักอัยการทหาร กรมพระธรรมนูญ รหัสตำแหน่ง 105

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ราคา 270-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่ง อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ กอง
อัยการศาลทหารกรุงเทพ สำนักอัยการทหาร กรมพระธรรมานุยุ รหัสตำแหน่ง 105 สำนักงาน
ปลัดกระทรวงกลาโหม ปี 64 เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของ
สถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ
เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อม
คำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความ
พร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การ
สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็น
เล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอเน้นย้ำขอรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความ
คิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤สรุปประเด็นนำออกสอบตามประมวลกฎหมายอาญา	1
◆แนวข้อสอบประมวลกฎหมายอาญา	41
➤สรุปประเด็นนำออกสอบตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	52
◆แนวข้อสอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	80
➤สรุปประเด็นนำออกสอบตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	95
◆แนวข้อสอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	121
➤สรุปประเด็นนำออกสอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	135
◆แนวข้อสอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	162
➤พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476	172
◆แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ.2505	180
➤พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551	183
➤พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	194
➤พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457	201
◆แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ชุดที่ 1.	209
◆แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ชุดที่ 2.	231
➤พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498	253
◆แนวข้อสอบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 8 พ.ศ. 2558	269

เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

สรุปประเด็นนำออกสอบตามประมวลกฎหมายอาญา

สาระสำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา และคำพิพากษาศาลฎีกาที่สำคัญ

● ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป

□ หมวด 1 ★★★★★ บทนิยาม

หมายเหตุ : บทนิยามตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นตัวบทที่ต้องท่องและเป็นบทแรกที่ควรทำความเข้าใจ เพราะออกสอบบ่อย และควรนำบทนิยามดังกล่าวไปใช้ในการตอบข้อสอบด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ผู้ตรวจเข้าใจว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ในทางกฎหมายอย่างดีเยี่ยมและทำให้คะแนนในการตอบข้อสอบของท่านได้คะแนนดีมากยิ่งขึ้นด้วย เช่น หากข้อสอบมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องการใช้อาวุธฯ ท่านผู้เข้าสอบก็ควรยกไปตอบเป็นประเด็นแรกก่อน ตัวอย่างเช่น กรณีตามปัญหา การที่ นาย ก. ได้ใช้ปืนยิงนาย ข. นั้น เมื่อเป็นดังกล่าว ถือเป็นอาวุธโดยสภาพ และมีอำนาจร้ายแรงอันจะสามารถประหารชีวิตผู้อื่นได้ถึงแก่ความตายได้ ตามความใน มาตรา 1(5)แล้ว จึงค่อยไปตอบในประเด็นสำคัญ เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ในมาตรา 288 289(4) หรือชิงทรัพย์ เป็นต้น

★★★★ มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ป.อ. มาตรา 1(1) ที่ว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบด้วยกฎหมาย” นั้น ไม่จำกัดว่า จะต้องเป็นประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินเสมอไป โดยทุจริตจึงเป็นประโยชน์อย่างใดก็ได้ เช่น การกรอกข้อมูลเท็จ เพื่อเจตนาขึ้นใบสมัครสอบแข่งขัน หรือ การนำใบรับรองแพทย์ที่เป็นความเท็จมายื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลเลื่อนคดี เป็นต้น

- ★★ ฎ.8065/2556 จำเลยถือประโยชน์แก่ผู้ขาย โดยอนุมัติจ่ายเงินค่าซื้อครุภัณฑ์ ทั้งที่ผู้ขายส่งมอบครุภัณฑ์ไม่ครบตามสัญญา เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อประโยชน์ผู้อื่น โดยไม่ชอบ ไม่ว่าผู้ขายจะรู้หรือไม่ก็ตาม ถือว่าจำเลยแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(๒) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดิน สำหรับประชาชนโดยสารด้วย

ป.อ. มาตรา 1(2) ที่ว่า: ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนที่ใช้ในการจราจร หมายถึง ทางที่ประชาชนใช้ในการจราจรเท่านั้น แม้ทางเหล่านั้นจะอยู่ในสถานที่ราชการ แต่ก็ไม่ได้ให้บุคคลทั่วไปใช้ในการจราจร จึงไม่เป็นทางสาธารณะ

- ฎ.3606/2525 สถานที่ส่วนบุคคล ไม่ใช่ทางสาธารณะ จำเลยพกอาวุธปืนขึ้นไปคาเฟ่ ซึ่งเป็นที่พักของตนเอง ไม่เป็นการพกพาอาวุธปืนไปในทางสาธารณะ
- ★ ฎ.8943/2542 ในบริเวณเคหสถานที่อยู่อาศัย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ไม่ถือเป็นทางสาธารณะ

(๓) “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

ป.อ. มาตรา 1(3): สาธารณสถาน หมายถึง สถานที่ใดๆ อาจเป็นโรงเรียน สิ่งปลูกสร้าง หรือยานพาหนะ “ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้” โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะเป็นสถานที่ผิดกฎหมายหรือไม่ก็ได้

- ฎ.883/2520 ห้องโถงในสถานที่ค้าประเวณี เป็นสาธารณสถาน

คำถาม : ในเวลาคืนหนึ่ง เจ้าพนักงานตำรวจสายลับ เข้าไปในบริเวณภายในบ้านส่วนที่ใช้สำหรับให้บุคคลทั่วไปเข้าไปสั่งซื้อและรับประทานอาหาร เพื่อจะสืบว่ามีหญิงค้าประเวณีให้กับบุคคลทั่วไปอันเป็นความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีหรือไม่ เช่นนี้ หากเจ้าพนักงานไปพบโดยแน่ชัดแล้วว่า มีการค้าประเวณีจริง แต่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานดังกล่าวไม่มีหมายจับและหมายค้นเลย ดังนั้น การกระทำความผิดฐานบุกรุกตาม ป.อ.หรือไม่ การค้น และการจับดังกล่าวชอบด้วยกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ.หรือไม่

คำตอบ : ฎ.69/2535 ภายในบ้านส่วนที่ใช้สำหรับให้บุคคลทั่วไปเข้าไปสั่งซื้อและรับประทานอาหาร ถือได้ว่าเป็น สาธารณสถาน ซึ่งประชาชนรวมทั้งจำเลยที่ 2 ที่ 3 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมีความชอบธรรมที่จะเข้าได้ การที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 เข้าไปในบ้านในส่วนดังกล่าวในเวลากลางคืน ขณะที่ยังขายอาหารอยู่ เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดฐานค้าประเวณี จึง ไม่มีความผิดฐานบุกรุก ห้องพักที่ใช้สำหรับให้หญิงค้าประเวณีทำการค้าประเวณีกับบุคคลทั่วไป ถือได้ว่าเป็น สาธารณสถาน และเมื่อนาย ส. ซึ่งเป็นสายลับที่เข้าไปร่วมประเวณีกับหญิงที่ค้าประเวณีในเวลากลางคืนเปิดประตูห้องพักให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปตามที่วางแผนไว้ ก็พบนางสาว น. อยู่กับนาย ส.สองต่อสอง หลังจากนั้นนาย ส. ได้ร่วมประเวณีกับนางสาว น.ซึ่งค้าประเวณีแล้ว ถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ที่ 3 ได้พบนางสาว น.ในลักษณะซึ่ง แทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่า นางสาว น. ได้กระทำความผิดฐานค้าประเวณีมาแล้วอันเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 จำเลยที่ 2 ที่ 3 จึงมีอำนาจเข้าไปทำการจับกุมนางสาว น. จากภายในห้องพัก ได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับ

- ฎีกานำออกสอบ (เรื่อง อาคารที่พักสายตรวจตำบลดอนมนต์)

★★★ ฎ.4958/2556 อาคารที่พักสายตรวจตำบลดอนมนต์ สร้างจากเงินบริจาคของประชาชนบนที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมนต์ แม้โจทก์จะร่วมบริจาคเงินในการก่อสร้างด้วย แต่วัตถุประสงค์ที่ก่อสร้างก็เพื่อใช้เป็นที่พักของเจ้าพนักงานตำรวจที่เป็นสายตรวจและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์ ย่อมแสดงว่าประชาชนประสงค์ให้ใช้เป็นสถานที่ราชการที่สามารถเข้ามาติดต่อกับเจ้าพนักงานตำรวจได้ ทั้งอาคารดังกล่าวได้ขอเลขที่บ้านโดยระบุว่าเป็นที่ทำการสถานีตำรวจชุมชน และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้เรียกเก็บค่ากระแสไฟฟ้าจากหัวหน้าสถานีตำรวจชุมชนตำบลดอนมนต์ จึงบ่งชี้ว่าประชาชนที่ร่วมกันก่อสร้างได้มอบอาคารดังกล่าวให้เป็นสถานที่ราชการตำรวจโดยปริยายแล้ว อาคารดังกล่าวจึงไม่ใช่ที่รโหฐานอันเป็นส่วนตัวของโจทก์ที่จะมีอำนาจจัดการหวงห้ามได้ สำหรับห้องพักที่เกิดเหตุที่โจทก์กันเป็นสัดส่วนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอาคารที่พักสายตรวจตำบลดอนมนต์ นอกจากโจทก์จะใช้เป็นที่พักอาศัยแล้วเจ้าพนักงานตำรวจสายตรวจอื่นก็สามารถใช้ประโยชน์จากห้องดังกล่าวได้ แม้โจทก์จะเก็บสิ่งของส่วนตัวไว้และใส่กุญแจก็ไม่ใช่ห้องพักส่วนตัวที่โจทก์จะมีสิทธิหวงกันไว้ผู้เดียวได้ ห้องพักที่เกิดเหตุจึงไม่ใช่ที่รโหฐาน ประกอบกับจำเลยเข้าไปในห้องพักที่เกิดเหตุเพื่อค้นหาอาวุธปืนตามที่ผู้ใช้กระทำความผิดแจ้งว่านำมาไว้ในอาคารที่พักสายตรวจดอนมนต์ จึงมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีสิ่งของที่ได้ใช้หรือมีไว้เป็นความผิดซ่อนไว้ในห้องพักที่เกิดเหตุ เช่นนี้ จำเลยย่อมมีอำนาจค้นห้องพักที่เกิดเหตุได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น หากเป็นการค้น แก่สิ่งเพื่อให้โจทก์ได้รับความเสียหาย

(๔) “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

** ป.อ. มาตรา 1(4) ที่ว่า “ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย” เช่น ที่พักคนงานที่ใช้อาศัยระหว่างทำงานก่อสร้าง (ฎ. 2457/2516) เพิงพักแผงลอยที่ใช้เป็นที่อยู่ที่พักอาศัย (ฎ. 3780/2536) จึงเป็นเคหสถาน และที่ว่า “บริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม” เช่น บริเวณสนามหญ้าหน้าบ้าน (ฎ. 19042546) ก็เป็นเคหสถานเช่นกัน

★ ตามบทบัญญัติดังกล่าว ไม่รวมถึงรถยนต์ซึ่งคนอยู่อาศัยด้วยแต่อย่างใด

บริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม เช่น

★★ ฎ. 9495/2552 บริเวณประตูหลังบ้าน แม้ไม่มีรั้วล้อม แต่ผู้เสียหายได้ใช้ประโยชน์ บริเวณรอบบ้านเป็นที่วางสิ่งของเครื่องใช้โดยรอบ การที่จำเลยเข้าไปอยู่ข้างประตูหลังบ้าน ย่อมถือได้ว่าเข้าไปในเคหสถานของผู้เสียหายแล้ว

- ฎ. 2014/2536 ภูฎิพระ เป็นที่พักอาศัยของพระภิกษุสามเณร จึงเป็นเคหสถาน

★★ ฎ. 7824/2556 หลังคาบ้าน เป็นบริเวณที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยของผู้เสียหาย จึงเป็นเคหสถาน จำเลยไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปได้โดยไม่ได้รับอนุญาตก่อน

(๕) “อาวุธ” หมายความว่า สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

ป.อ. มาตรา 1(5) อาวุธโดยสภาพ บทนิยามนี้มีไว้ให้ความหมายของอาวุธโดยสภาพไว้ แต่ในคำพิพากษาศาลฎีกา มีการพูดถึงอาวุธโดยสภาพ เช่น ระบิด สนับมือ คาบ หอก ถือว่าเป็นอาวุธโดยสภาพ (ฎ. 640/2492) ในส่วนของอาวุธปืนทั้งที่สามารถใช้ยิงได้และใช้ยิงไม่ได้ ก็ถือเป็นอาวุธโดยสภาพ เช่น อาวุธปืนไม่มีลูกม่และแกนลูกม่ ไม่สามารถใช้ยิงได้ แต่ก็ถือเป็นอาวุธโดยสภาพแล้ว (ฎ. 1459/2523 (ป)) ปืนที่ไม่อาจใช้ยิงทำอันตรายได้ ก็เป็นอาวุธโดยสภาพ (ฎ. 1903/2520 (ป))

★★ แต่ สปรย์พริกไทย ผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ฉีดพ่นเพื่อยับยั้งบุคคลหรือสัตว์ มิได้ผลิตขึ้นเพื่อทำร้ายผู้ใด จึงไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ (ฎ. 2031/2554)

(๖) “ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยเข้าทำให้อันตราย สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

ป.อ. มาตรา 1(6) ที่ว่า “ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล” นั้น ไม่ต้องถึงขนาดเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 295 ก็ได้ เช่น กอดเอวแล้วดึงเสื้อเจ้าพนักงาน เป็นการใช้กำลังประทุษร้ายแล้ว แต่ไม่ผิดฐานทำร้ายร่างกาย (ฎ. 52/2523)

★★ ฎ. 12983/2558 จำเลยเป็นแพทย์ตั้งกล้องแอบถ่ายได้กระโปรงคนไข้ ถือว่าทำการประทุษร้ายแก่จิตใจของบุคคลนั้น แม้ไม่เกิดอันตรายแก่จิตใจ แต่ก็ถือว่าใช้กำลังประทุษร้ายแล้ว

ฎ. 3562/2537 มอมเหล้าให้หลับแล้วรูดเอาทรัพย์ ถือว่าใช้กำลังประทุษร้าย ผิดชิงทรัพย์

(๗) “เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

ป.อ. มาตรา 1(7) ที่ว่า “กระดาษหรือวัตถุอื่นใด” หมายถึง สิ่งที่ใช้สำหรับทำให้ความหมายของถ้อยคำปรากฏขึ้นบนกระดาษ แต่ก็อาจทำขึ้นบนวัตถุอื่นใดก็ได้ เช่น ทำขึ้นบนโลหะ(ป้ายทะเบียนรถยนต์) ทำขึ้นบนแผ่นเหล็ก(พานท้ายปืน) หรือเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือคอมพิวเตอร์แบบพกพา(Tablet) ก็ได้ (ฎ.4311/2557)

(๘) “เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

ป.อ. มาตรา 1(8) ที่ว่า “เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้น” ได้แก่ ใบอนุญาตต่างๆ ที่เจ้าพนักงานออกให้ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองราคาที่ดิน (ฎ.5969/2530) ใบอนุญาตขับรถ (ฎ.40/2507)

★★ ฎ.22/2542 แต่แผ่นป้ายแสดงการประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ มิใช่เอกสารที่เจ้าพนักงานทำขึ้น ไม่เป็นเอกสารราชการ

(๙) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ

ป.อ. มาตรา 1(9) ที่ว่า “เอกสารแห่งการก่อสิทธิ” หมายถึง สิทธิที่เอกสารนั้นได้ก่อตั้งขึ้น เช่น สัญญาซื้อขายที่ดิน (ฎ.9026/2553) สมุดบัญชีเงินฝาก(ฎ.2599/2534) เช็กและใบบันทึกรายการขาย (แผ่นเชลสลิป) ของธนาคาร (ฎ.2766/2546)

★★ หลัก เอกสารที่ยังไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิอะไร มิใช่เป็นเอกสารสิทธิ เช่น ใบแต่งงาน (ฎ.1107/2509) หนังสือมอบอำนาจ (ฎ.5168/2552) ใบสั่งซื้อสินค้า (ฎ.1762/2552)

(๑๐) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า รวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของตน

ป.อ. มาตรา 1(10) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า รวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของตน

(๑๑) “กลางคืน” หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

★ ป.อ. มาตรา 1(11) หลัก “กลางคืน” ให้ดูการขึ้นลงของดวงอาทิตย์ เป็นสำคัญ ไม่ใช่แสงอาทิตย์

(๑๒) “คุมขัง” หมายความว่า คุมตัว ควบคุม ขัง กักขังหรือจำคุก

ป.อ. มาตรา 1(12) การคุมขัง มีความหมาย 5 ประเภท คือ คุมตัว ควบคุม ขัง กักขัง หรือ จำคุก

ข้อสอบเนติ สมัยที่ 61 ข้อ 1. มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

★★★ (เทียบ ฎ.772/2536) นายแดงถูกจับกุมตัว ถึงแม้ยังมิได้แจ้งข้อหา ก็ถือเป็นการคุมขัง การที่จำเลยหลบหนีไป จึงเป็นการหลบหนีระหว่างที่ถูกคุมขัง ตามมาตรา 190 วรรคแรก

(๑๓) “ค่าไถ่” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่เรียกเอา หรือให้เพื่อแลกเปลี่ยนเสรีภาพของผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขัง

ป.อ. มาตรา 1(13) คำว่า “ทรัพย์สิน” มีความหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา 138 ส่วน ประโยชน์ จะเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ได้ แต่หากเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่จำเลย เชื่อว่ามีสิทธิจะเรียกเอาได้ สิ่งที่เรียกเอาก็ไม่ถือเป็นค่าไถ่

★ ★ ฎ. 9194-9195/2557 การที่จำเลยกับพวกร่วมกันพาผู้เสียหายไปที่ห้องพักเกิดเหตุก็เพื่อให้ผู้เสียหายชำระหนี้ที่กู้ยืมไป ไม่เป็นความผิดฐานเรียกค่าไถ่ (แต่อาจผิดฐานพยายามกระทำความผิด)

(๑๔) “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า

(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง หรือวิธีการทางแม่เหล็กให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ในการทำงานเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

ป.อ. มาตรา 1(14) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ได้ออกเป็นเอกสารหรือวัตถุอื่นใด แต่อยู่ในรูปของ “ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์” เช่น รหัสบัตรเอทีเอ็ม รหัสบัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรเครดิต ที่ใช้ควบคู่กับบัตรดังกล่าว ฯลฯ

★ ★ ★ หมายเลขโทรศัพท์ เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 1(14)(ข) (ข้อสอบผู้ช่วยฯ กรกฎาคม 2549 ข้อ 1.)

(๑๕) “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย

(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่อาจจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

[illegible][illegible]

□ หมวด 4 ★ ★ ★ ความรับผิดชอบในทางอาญา**มาตรา 59 : ความรับผิดชอบในทางอาญา**

การกระทำ หมายถึง การเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึกซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของจิตใจ

ป.อ. มาตรา 59 หลัก “เจตนาประสงค์ต่อผล” หมายถึง มุ่งหมายหรือประสงค์ที่จะให้เกิดผลนั้นโดยตรง เช่น ประสงค์จะฆ่าผู้ตาย จึงใช้อาวุธปืนยิงที่บริเวณอวัยวะสำคัญ (ฎ.5664/2534)

หลัก “เจตนาย่อมถึงผล” หมายถึง ไม่ได้มุ่งหมายหรือประสงค์ที่จะให้เกิดผลนั้นโดยตรง แต่เล็งเห็นได้ว่า ผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอนเท่าที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจะเล็งเห็นได้ (ฎ.9805/2554)

★ ★ ฎ.1260/2554 จำเลยสืบรถจักรยานยนต์ที่ผู้เสียหายขับมาด้วยความเร็ว 70 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จนรถจักรยานยนต์ล้มลง ผู้เสียหาย ได้รับบาดเจ็บและนิ้วมือฉีก ถือว่าเป็นการกระทำโดยเจตนาถึงเห็นผลในการทำร้ายร่างกาย

แต่ก่อนหน้ามีฎีกา 2431/2544 วินิจฉัยว่า จำเลยสืบผู้ตายตกจากรถยนต์โดยสารถะเล่นด้วยความเร็ว 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ผู้ตายมีเลือดออกในผนังหัวใจ ในปอดและกระบังลม เนื้อสมองบวม จำเลยมีเจตนาฆ่าโดยถึงเห็นผล เหตุที่ศาลวินิจฉัยต่างกันเป็นเพราะผลที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายหรือผู้ตายซึ่งมีความรุนแรงต่างกัน เป็นไปตามหลักการที่ว่า “เจตนาโดยถึงเห็นผลมุ่งถึงลักษณะแห่งการกระทำและผลของการกระทำ ไม่ได้มุ่งถึงเจตนาของผู้กระทำ” (ฎ.2870/2540)

★ ★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4563/2543 จำเลยถือคางคกเดินเข้าไปเพื่อข่มขืนกระทำชำเราผู้ตายในขณะที่ผู้ตายไม่ได้สวมกางเกงและยืนพิงลูกกรงระเบียงอาคารซึ่งสูงเพียงระดับสะโพก โดยผู้ตายมิได้อินยอม จำเลยย่อมถึงเห็นได้ว่าหากผู้ตายหลบหลีกขัดขืนมิให้ข่มขืนกระทำชำเราแล้วอาจจะตกลงไปจากระเบียงอาคารถึงแก่ความตายได้ เมื่อผู้ตายคืนรนขัดขืนเพื่อมิให้จำเลยข่มขืนกระทำชำเราจนผู้ตายพลัดตกลงไปจากระเบียงอาคารจนได้รับบาดเจ็บและตายในเวลาต่อมา จึงเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการกระทำของจำเลยอันเป็นการกระทำโดยเจตนาฆ่าผู้ตาย

จากคำพิพากษาเรื่องนี้ เราจะเห็นฐานความผิดอยู่สองฐานความผิดคือ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา กับความผิดฐานฆ่าผู้อื่น การที่จำเลยทำหาผู้ตาย จำเลยมีเจตนาประสงค์ต่อผลคือการข่มขืนกระทำชำเราผู้ตาย ไม่ได้มีเจตนาฆ่าผู้ตายมาก่อน การที่ผู้ตายตกกระเบื้องตายจึงไม่ใช่เจตนาประเภทประสงค์ต่อผลที่จำเลยมีความต้องการต่อผู้ตายโดยตรง

แต่อย่างไรก็ดี การที่จำเลยไล่ต้อนผู้ตายไปจนถึงระเบียงอาคาร จำเลยทราบดีว่า หากผู้ตายตกลงไปต้องตายแน่นอน จำเลยยังคงไล่ต้อนผู้ตายไปจนผู้ตายพลัดตกจากระเบียงอาคาร ดังนี้ จำเลยจึงมีเจตนาฆ่าผู้ตายประเภทถึงเห็นผล

ผล

คำถาม จำเลยนำเด็กทารกเพิ่งคลอดใส่กระเป๋าคาด เอ็มผ้าขนหนูห่อทั้งตัว ปิดทับด้วยเสื้ออีกชั้นกับชุดซิปปิดกระเป๋าคาด ทำให้อากาศไม่สามารถผ่านเข้าไปในกระเป๋าคาด ซ้ำยังนำแผ่นพลาสติกปิดบริเวณปากและจมูก หากไม่มีผู้พบเห็นและร้องทัก เด็กต้องตายในเวลาไม่ช้าเป็นแน่แท้ ดังนั้น จำเลยได้กระทำความผิดทางอาญาโดยเจตนาอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 หลัก จำเลยนำเด็กทารกเพิ่งคลอดใส่กระเป๋าคาด เอ็มผ้าขนหนูห่อทั้งตัว ปิดทับด้วยเสื้ออีกชั้นกับชุดซิปปิดกระเป๋าคาด ทำให้อากาศไม่สามารถผ่านเข้าไปในกระเป๋าคาด ซ้ำยังนำแผ่นพลาสติกปิด

บริเวณปากและจมูก ถือเป็นเจตนาประสงค์ต่อผล ซึ่งย่อมเห็นเจตนาว่า จำเลยประสงค์จะให้เด็กถึงแก่ความตาย เมื่อเด็กไม่ถึงแก่ความตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (ฎ.171/2556)

คำถาม จำเลยเจตนาฆ่าผู้เสียหายโดยขับรถไล่ตามรถของผู้เสียหายด้วยความเร็วสูง เพื่อเบียดชนให้รถของผู้เสียหายตกลงไปในคลองน้ำข้างทาง เมื่อผู้เสียหายได้ถึงแก่ความตายสมดังเจตนาของจำเลยและรถยนต์ได้รับความเสียหายพังทั้งคัน ดังนั้น จำเลยได้กระทำความผิดทางอาญาโดยการกระทำอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 หลัก ในเหตุการณ์เดียวกันอาจมีทั้งเจตนาประสงค์ต่อผลและเจตนาเล็งเห็นผลก็ได้ เช่น จำเลยเจตนาฆ่าผู้เสียหายโดยขับรถไล่ตามรถของผู้เสียหายด้วยความเร็วสูง เพื่อเบียดชนให้รถของผู้เสียหายตกลงไปในคลองน้ำข้างทาง เมื่อผู้เสียหายได้ถึงแก่ความตายสมดังเจตนาของจำเลย ถือว่าจำเลยมีเจตนาประสงค์ต่อผลต่อชีวิตของผู้เสียหาย และในขณะเดียวกัน ย่อมเล็งเห็นผลว่ารถยนต์ของผู้เสียหายได้รับความเสียหายได้รับความเสียหายด้วย ผิดฐานฆ่าผู้อื่นและทำให้เสียทรัพย์ (ข้อสอบอัยการผู้ช่วย พ.ศ.2547 ข้อ 1.)

คำถาม จำเลยใช้ก้อนหินน้ำหนัก 1 กิโลกรัมเศษ และครึ่งกิโลกรัมอีกหลายก้อน ทิ้งลงมาจากสะพานซึ่งเป็นที่สูงลงมาในหมู่คนจำนวนมากที่อยู่ในเรือซึ่งมีพื้นที่จำกัด จนถูกศีรษะผู้เสียหายถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากความลึกระนองของจำเลย ดังนั้น จำเลยได้กระทำความผิดทางอาญาโดยเจตนาอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 หลัก จำเลยใช้ก้อนหินน้ำหนัก 1 กิโลกรัมเศษ และครึ่งกิโลกรัมอีกหลายก้อน ทิ้งลงมาจากที่สูงลงมาในหมู่คนจำนวนมาก ที่อยู่ในเรือซึ่งมีพื้นที่จำกัด เช่นนี้ จำเลยย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำได้ว่า ก้อนหินอาจจะไปถูกที่ศีรษะซึ่งเป็นอวัยวะที่สำคัญ เป็นผลทำให้ถึงแก่ความตาย ถือว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าโดยเจตนา ย่อมเล็งเห็นผล (ฎ.2548/2544) (ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัย 62)

คำถาม จำเลยใช้น้ำกรดปริมาณมากเทราดผู้ตาย ด้วยเจตนาฆ่า ดังนั้น การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำความผิดทางอาญาโดยเจตนาอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 หลัก แม้น้ำกรดจะไม่ใช่อาวุธโดยสภาพ แต่เป็นสารเคมีที่อันตรายรุนแรงทำให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ จำเลยใช้น้ำกรดปริมาณมากเทราดผู้ตาย ด้วยเจตนาฆ่า ดังนั้น การกระทำของจำเลยเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาย่อมเล็งเห็นผล

คำถาม ผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำจะต้องรับผลอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 วรรคสาม ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้

คำถาม องค์ประกอบสำคัญ ของ “การกระทำโดยประมาท” เป็นอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 59 วรรคสี่ กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

มาตรา 60 : การกระทำโดยพลาด

คำถาม นาย ก. ต้องการยิง นาย ข. แต่กระสุนปืนดังกล่าว ไปถูกนาย ค. โดยไม่รู้มาก่อนว่านาย ค. อยู่แถวบริเวณนั้น ดังนี้ นาย ก. ต้องรับผิดชอบอย่างไร

คำตอบ ป.อ. มาตรา 60 ผู้ใดเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น

★★ การกระทำโดยพลาด ตาม ป.อ. มาตรา 60 มีหลักการแตกต่างจากเจตนาประเภทเล็งเห็นผลตาม ป.อ. มาตรา 59 อย่างไร

★★ ฎ. 3161/2559 ขณะที่จำเลยขว้างขวดบรรจุน้ำมันที่มีไฟติดอยู่ไปที่โต๊ะของผู้เสียหายที่ 1 นั้น ผู้เสียหายที่ 2 นั่งอยู่ใกล้กับผู้เสียหายที่ 1 จำเลยย่อมเล็งเห็นผลได้จนน้ำมันที่ติดไฟจะกระเด็น ไปถูกผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งนั่งอยู่ใกล้กับผู้เสียหายที่ 1 ได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยเจตนาเล็งเห็นผลตาม ป.อ. มาตรา 59

วรรคสอง หาใช่เป็นการกระทำโดยพลาดตาม ป.อ. มาตรา 60 ไม่

ป.อ. มาตรา 60 บัญญัติว่า ผู้ใดเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลอื่นแต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น แต่ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นเพราะฐานของบุคคล หรือเพราะความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับบุคคลที่ได้รับผลร้ายมิให้นำกฎหมายนั้นมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำให้หนักขึ้น

ป.อ. มาตรา 60 เรียกกันโดยทั่วไปว่าการกระทำโดยพลาด ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา 60 เป็นเจตนาโดยผลของกฎหมาย หมายความว่า ผู้กระทำรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานหนึ่งอยู่แล้วแม้ผลไปเกิดแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้าย อันเป็นผลประเภทเดียวกับที่เจตนากระทำแม้ผู้กระทำมิได้ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลอีกอันหนึ่งก็ต้องถือว่าผู้กระทำมีเจตนาต่อผู้ได้รับผลร้าย

หลักเกณฑ์ของการกระทำโดยพลาดตาม ป.อ. มาตรา 60 มีดังต่อไปนี้

1. ต้องมีผู้ถูกกระทำสองฝ่ายขึ้นไป ฝ่ายแรก คือ ผู้เสียหายคนแรกที่ถูกกระทำมุ่งหมายกระทำต่อ โดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล ฝ่ายที่สอง คือ ผู้เสียหายอีกคนหนึ่งที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น

2. การกระทำโดยพลาด ผู้กระทำจะต้องไม่ประสงค์ต่อผลต่อบุคคลผู้ได้รับผลร้ายและต้องไม่เล็งเห็นว่าผลจะเกิดแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายด้วย หากเล็งเห็นผลก็เป็นเจตนาตาม ป.อ. มาตรา 59 มิใช่เจตนาโดยพลาดตาม ป.อ. มาตรา 60

3. หากกระทำโดยเจตนาต่อทรัพย์สินของบุคคลหนึ่งแต่ผลเกิดกับทรัพย์สินของอีกคนหนึ่งก็ถือว่าเป็นการกระทำโดย

มาตรา 59 วรรคแรก วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาทในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

ตัวอย่างเช่น นางสาวสวย ภริยาของนายแดง กำลังถูกจ้างให้เล่นละครเป็นตัวประกอบในสถานที่ทำงานของตน โดยให้นายซุ่มนักแสดงอีกคนหนึ่ง แสดงบทเป็นโจรกำลังจะข่มขืนนางสาวสวย ปรากฏว่าในขณะที่แสดงอยู่นั้น

นายหล่อสามีของนางสาวสวยก็เข้ามาหาภริยา พอเจอเหตุการณ์ดังกล่าวก็เข้าใจว่าภริยาของตนกำลังมีอันตราย จึงใช้ปืนยิงนายเข้ม จนนายเข้มตาย ดังนี้ นายหล่อต้องรับผิดชอบทางอาญาอย่างไร

หลัก ป.อ. มาตรา 62 วรรคแรก ข้อเท็จจริงใด ถ้ามีอยู่จริงจะทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด หรือทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แม้ข้อเท็จจริงนั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด หรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แล้วแต่กรณี ดังนั้น นายหล่อจึงอ้างเหตุเพื่อยกเว้นความผิดได้

แต่ถ้าหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ถ้าหากนายหล่อดูให้ตีสีก่อนว่ามีการถ่ายทำ ก็จะพบว่าเป็นการถ่ายทำภาพยนตร์กันเท่านั้น

ดังนั้น ป.อ. มาตรา 62 วรรคสอง ถ้าความไม่รู้ข้อเท็จจริงตามความในวรรคสามแห่งมาตรา ๕๕ หรือความสำคัญผิดว่ามีอยู่จริงตามความในวรรคแรก ได้เกิดขึ้นด้วยความประมาทของผู้กระทำ ให้ผู้กระทำรับผิดฐานกระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า การกระทำนั้น ผู้กระทำจะต้องรับโทษแม้กระทำโดยประมาท

มาตรา 63 : หลักผลตามธรรมดาย่อมเกิดขึ้นได้

ป.อ. มาตรา 63 หลัก หลักในการรับผิดชอบ ในกรณีที่ผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น และจะต้องเป็นผลของการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมดาย่อมเกิดขึ้นได้นั้น การคาดเห็นว่า จะเกิดผลนั้นขึ้น จะต้องใช้หลักการคาดการณืคาดหมาย ของวิญญูชนทั่วไป

มาตรา 67 : กระทำโดยจำเป็น

ป.อ. มาตรา 67 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

(1) เพราะอยู่ในที่บังคับ หรือภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หรือ
(2) เพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้ เมื่อภัยอันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตน

ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ
การกระทำโดยจำเป็นแยกได้เป็น 2 กรณี คือ

กรณีตามมาตรา 67 (1) คือ จำเป็นเพราะอยู่ในที่บังคับ มีหลัก ดังนี้

- (1) อยู่ในที่บังคับ หรือภายใต้อำนาจ
- (2) ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้
- (3) ผู้กระทำจะต้องมิได้ก่อเหตุการณ์นั้นขึ้นโดยความผิดของตน
- (4) กระทำไปไม่เกินขอบเขต ได้แก่ ไม่เกินสมควรแก่เหตุ หรือ ไม่เกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น

กรณีตามมาตรา 67(2) คือ จำเป็นเพื่อให้พ้นจากภัยอันตราย

มีหลัก ดังนี้

- (1) มีภัยอันตราย
- (2) ภัยอันตรายนั้นใกล้จะถึง
- (3) เป็นภัยอันตรายที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงโดยวิธีอื่นใดได้
- (4) ภัยอันตรายนั้นผู้กระทำโดยจำเป็นมิได้ก่อให้เกิดขึ้น

(5) กระทำไปเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นภัยอันตราย

(6) กระทำไปไม่เกินขอบเขต ได้แก่ ไม่เกินสมควรแก่เหตุ หรือไม่เกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น

ทั้งสองกรณีถ้าการกระทำนั้นไม่เกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้กระทำยังมีความผิด แต่กฎหมายยกเว้นโทษให้

★★★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7227/2553 คำเบิกความและคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยได้ความว่า ผู้ตายชอบเล่นอาวุธปืน บางครั้งเอากระสุนปืนออกจากลูกโมแล้วมาจ่อยิงที่ศีรษะตนเองหรือผู้อื่นเพื่อล้อเล่น ในวันเกิดเหตุผู้ตายก็เอาอาวุธปืนมาเล่นอีก แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าขณะที่ผู้ตายเอาอาวุธปืนมาจ่อที่ศีรษะตนเองแล้วจำเลยเข้าแย่งปืนเหตุให้ปืนลั่นนั้น ผู้ตายจะยิงตนเองหรือผู้ตายเมาสุราจนไม่ได้สติแต่อย่างใด ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยรู้หรือไม่ว่าอาวุธปืนดังกล่าวบรรจุกระสุนปืนหรือไม่ ดังนั้น การที่จำเลยเข้าแย่งอาวุธปืนในสถานการณ์ดังกล่าวถือว่าจำเลยกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และจำเลยอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ อันเป็นการกระทำโดยประมาทตาม ป.อ. มาตรา 59 วรรคสี่

★ การที่จะอ้างว่าเป็นการกระทำด้วยความจำเป็นได้นั้น ต้องเป็นเรื่องการกระทำผิดโดยเจตนา แต่คดีนี้จำเลยกระทำความผิดโดยประมาท จึงมิใช่เป็นการกระทำด้วยความจำเป็น

มาตรา 68 : การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 68 ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด

หลักเกณฑ์ ของการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

1. มีภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย คือ

- ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นนั้นผู้กระทำไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะกระทำได้ หากผู้กระทำมีอำนาจที่จะกระทำได้ ก็ไม่มีสิทธิป้องกัน

- ผู้ที่จะอ้างป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น จะต้องไม่มีส่วนผิดในการก่อให้เกิดภัยอันตรายขึ้นด้วย แต่ถ้าผู้จะอ้างป้องกันนั้น มีส่วนก่อให้เกิดภัยอันตรายนั้น ก็ไม่สามารถอ้างป้องกันได้

2. ภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายนั้น จะต้องเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง คือ ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นนั้นกระชั้นชิดถึงขนาดที่หากไม่ป้องกันตัวในขณะนั้น ก็อาจจะเกิดอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่นได้

3. ผู้กระทำจำต้องกระทำการเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่น ให้พ้นจากภัยอันตรายนั้น

4. การกระทำเพื่อป้องกันนั้น จะต้องกระทำพอสมควรแก่เหตุ คือ

- การกระทำเพื่อป้องกันนั้น จะต้องได้สัดส่วนกับภัยอันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายนั้น เช่น ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการถูกตบหน้า จะป้องกันโดยใช้ปืนยิง ถือว่าไม่ได้สัดส่วนกัน

- การกระทำเพื่อป้องกันนั้น ถ้าผู้กระทำได้ใช้วิธีทางน้อยที่สุดที่จะทำให้เกิดอันตรายแล้ว ถือว่ากระทำไปพอสมควรแก่เหตุ

อันเป็นการกระทำเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด

★★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 919/2552 จำเลยที่ 2 เข้าไปก่อคดี ป. หลังจากที่ถูก ป. ใช้ขวดตีที่บริเวณศีรษะ แต่ ป. ยังไม่หยุดทำร้ายโดยใช้ปากกัดที่บริเวณแขนของจำเลยที่ 2 และยังใช้มือบีบคอจำเลยที่ 2 ด้วย ย่อมเป็นการกระทำอัน

ละเมิดต่อกฎหมายและเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นสามีของจำเลยที่ 2 ย่อมมีสิทธิเข้าช่วยเหลือป้องกัน จำเลยที่ 2 ให้พ้นจากอันตรายอันละเมิดต่อกฎหมายนั้นได้ การที่จำเลยที่ 1 ใช้ค้อนตีศีรษะ ป. 3 ถึง 4 ครั้ง เป็นเพียง ผลแตก แสดงว่าจำเลยที่ 1 ไม่ได้ตีเต็มกำลังให้ถึงตาย แต่จำเลยที่ 1 กระทำเพื่อให้ ป. หยุดทำร้ายและปล่อยตัวจำเลยที่ 2 เท่านั้น การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการป้องกันจำเลยที่ 2 พอสมควรแก่เหตุ

★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1262/2553 ผู้ตายใช้มีดตีไล่ฟันจำเลยมาแล้ว ต่อมาผู้ตายขับรถยนต์กระบะกลับมาที่บ้านของจำเลยอีกครั้ง โดยผู้ตายเห็นอาวุธปืนพกกลุ่ของสันไว้ที่เอวด้านหน้าขึ้นบันไดไปหาจำเลยที่ชั้นบนและร้อง ทำทนายจำเลยให้เอาอาวุธปืนของจำเลยมายิงกันให้ตายกันไปข้างหนึ่ง การกระทำของผู้ตายที่พาอาวุธปืนมาทำทนาย จำเลยดังกล่าวหาใช่เป็นการข่มขู่จำเลยตามที่โจทก์ฎีกาไม่ แต่ฟังได้ว่าผู้ตายมีเจตนาจะเข้ามาใช้อาวุธปืนยิงทำร้ายจำเลย จึงนับเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึงตัวจำเลย แม้ ย. และ ท. ซึ่งอยู่ใต้ถุนบ้านจะไม่เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ชั้นบน แต่ ย. และ ท. ได้ยินเสียงดังดังโครมครามและได้ยินเสียงจำเลยร้องให้ช่วยก่อนที่จะเสียปืนจะดังขึ้น อันแสดงว่าเมื่อผู้ตายขึ้นไปพบจำเลยแล้วมีการต่อสู้กัน จำเลยจึงชอบที่จะใช้สิทธิป้องกันตนให้พ้นจากอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายของผู้ตายได้ การที่จำเลยยิงปืน 2 นัด แต่ลูกกระสุนปืนถูกผู้ตายเพียงนัดเดียว เมื่อผู้ตายถูกยิงแล้วจำเลยไม่ได้ใช้อาวุธปืนยิง ผู้ตายอีก จึงเป็นการป้องกันที่พอสมควรแก่เหตุตาม ป.อ. มาตรา 68

มาตรา 69 : กรณีเกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่าความจำเป็น

ป.อ. มาตรา 69 ในกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ถ้าผู้กระทำได้กระทำไปเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น หรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา 69 ตอนท้าย แต่ถ้าการกระทำนั้นเกิดขึ้นจากความตื่นตระหนก ความตกใจ หรือความกลัว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

มาตรา 72 : การกระทำโดยบันดาลโทสะ

ป.อ. มาตรา 72 ผู้ใดบันดาลโทสะ โดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

หลักเกณฑ์

1. ผู้กระทำความผิดถูกข่มเหงอย่างร้ายแรง ด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม
2. การถูกข่มเหงเช่นนั้นเป็นเหตุให้ผู้กระทำบันดาลโทสะ
3. ผู้กระทำได้กระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะบันดาลโทสะ

การข่มเหง หมายถึง รังแก แกล้ง หรือทำให้รู้สึกอับอาย หรือข่มเหงน้ำใจ เช่น

คำว่าแม่ของผู้กระทำความผิดเป็นโสเภณี เป็นการข่มเหงผู้กระทำความผิดอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2770/2544 ผู้เสียหายตะโกนคำถึงมารดาจำเลยว่ามารดาจำเลยเป็นโสเภณีและถึงแก่กรรมด้วยโรคเอดส์ เป็นการกล่าวหาว่ามารดาจำเลยล้าส่อนทางเพศ ถือว่าเป็นการข่มเหงจำเลยอย่างร้ายแรงด้วยเหตุไม่เป็น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7774/2544 ผู้ตายพูดกับจำเลยว่า "มึงไม่นักเลง พ่อมึงถูกงูฆ่าตั้งแต่เล็ก ๆ มึงไม่มีน้ำยา" จำเลยตอบว่า "เสร็จแล้วก็ให้เสร็จกันไป" ผู้ตายพูดว่า "เสร็จแต่มึง กู ไม่เสร็จ" เป็นการพูดในบริเวณงานต่อหน้าผู้มาร่วมงานศพจำนวนหลายคน ทั้งผู้ตายถูกกล่าวหาว่าฆ่าบิดาจำเลย แต่ต่อสู้คดีจนพ้นความผิด ที่ผู้ตายกล่าวอ้อคำดอกย้ำความรู้สึกของจำเลยว่าผู้ตายฆ่าบิดาจำเลยตั้งแต่จำเลยยัง是孩子 แต่จำเลยก็ไม่มี ความกล้าหาญพอที่จะทำอะไรได้ แม้จำเลยจะพูดได้ตอบไปว่าไม่สนใจในเรื่องดังกล่าวอีกต่อไปแล้ว แต่ผู้ตายก็ยังพูดทำนองท้าทายจะเอาเรื่องกับจำเลยอีก ย่อมเป็นการยื่นหยันสบประมาทต่อจำเลยอย่างร้ายแรง ทำให้จำเลยรู้สึกอับอายขายหน้าและแค้นเคืองขึ้นมาโดยทันทีอย่างมาก ถือได้ว่าการกระทำของผู้ตายเป็นการข่มเหงจิตใจของจำเลยอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม การที่จำเลยหยิบมีดพร้าในบริเวณที่เกิดเหตุฟันผู้ตายในขณะนั้น 1 ครั้ง ที่บริเวณศีรษะจนเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายจึงเป็น การกระทำโดยบันดาลโทสะตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 72

□หมวด 5 ★ การพยายามกระทำความผิด**มาตรา 80 : การพยายามกระทำความผิด**

ป.อ.มาตรา 80 วรรคแรก ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำให้ไม่ตลอด หรือกระทำให้ตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด

มาตรา 80 วรรคสอง ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้น ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 81 : การพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้

ป.อ.มาตรา 81 วรรคแรก ผู้ใดกระทำการโดยมุ่งต่อผลซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แต่การกระทำนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำหรือเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ ให้ถือว่าผู้นั้นพยายามกระทำความผิด แต่ให้ลงโทษไม่เกินครึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 81 วรรคสอง ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรกได้กระทำให้ไปโดยความเชื่ออย่างมโนาย ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา 82 : การยับยั้งหรือกลับใจแก้ไข

ป.อ.มาตรา 82 ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หากยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกลับใจแก้ไข ไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุผล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น แต่ถ้าการที่ได้กระทำให้ไปแล้ว ต้องตามบทกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้นๆ

□หมวด 6 ★★ ตัวการและผู้สนับสนุน**มาตรา 83 : ตัวการ**

ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวาง โทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 84 : ผู้ใช้

ป.อ.มาตรา 84 วรรคแรก ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด ไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วานหรือยุยง ส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ป.อ. มาตรา 84 วรรคสอง ถ้าความผิดมิได้กระทำให้ลง ไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้กระทำ หรือเหตุอื่นใด ผู้ให้ต้องระวางโทษเพียง หนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ป.อ. มาตรา 84 วรรคสาม (แก้ไขใหม่ พ.ศ.2559) “ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ ถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการ ผู้ทพพลาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ต้องหาผู้ให้เพราะป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ให้ถึงหนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น”

(ฎ.13059/2555) ป.อ. มาตรา 84 **หลัก** ใช้ผู้อื่นกระทำความผิด แล้วยังเข้าไปช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกก่อนการกระทำความผิดอันมีลักษณะสนับสนุน ถือว่าการสนับสนุนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความผิดฐานใช้ จึงเคลื่อนกลืนเป็น กรรมเดียวกัน ยังคงมีความผิดฐานเป็นผู้ใช้เพียงฐานเดียว

มาตรา 86 : ผู้สนับสนุน

ป.อ. มาตรา 86 ผู้ใดกระทำความผิดประการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีรู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้
นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

ภาค 2 ความผิด+ ข้อสอบเก่าที่น่าสนใจ + ฎีกาใหม่น่าออกสอบ

☐ **ลักษณะ 2 ★★★★★ ความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน**

มาตรา 136 : ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน

ป.อ. มาตรา 136 ผู้ใดดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษ...

การกระทำ “ดูหมิ่น” คือ การกระทำความผิดประการใดๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยาม สบประมาท คำทอ ซึ่งเป็นการลดคุณค่าของผู้อื่น

การด่าทอใส่เจ้าพนักงานตำรวจจะจับกุม ผิด มาตรา 391 398 และดูหมิ่นเจ้าพนักงานตามมาตรา 136 (ข้อสอบผู้ช่วยฯ ปี 2509 , เนติฯ สมัยที่ 19 ข้อ 3.)

การดูหมิ่นเจ้าพนักงานนี้ ไม่จำเป็นต้องกระทำซึ่งหน้าเจ้าพนักงานเหมือนบุคคลทั่วไป การพิมพ์ข้อความลงบนแฟล็กปักถักร้อย สบประมาท ก็เป็นความผิดตามมาตรา 136 ได้เช่นกัน

ถ้อยคำและพฤติกรรม อันเป็นการดูหมิ่นตาม ป.อ. มาตรา 136

- ฎ. 1519/2500 “ผมคิดเห็นใคร ๆ ก็คิดได้ ทำไมมาว่าผม อย่างคุณจะทำผม ไปคุณถอดเครื่องแบบมาชกกับผม ตัวต่อตัวดีกว่า” กริยาและถ้อยคำทำทนายเช่นนี้ เป็นการดูถูกดูหมิ่นเจ้าพนักงาน

- ฎ. 1183/2503 ตำรวจจับจำเลยขณะลักเลั่นการพนัน จำเลยพูดว่า ตำรวจดั่งเอาเงินส่วนตัวในกระเป๋าของจำเลยไป พูดยั่วกันหลายครั้ง โดยไม่เป็นความจริง ดังนี้เป็นการดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะกระทำการตามหน้าที่

- ฎ. 637/2504 การที่จำเลยไม่หวั่นกลัวให้รถยนต์ตำรวจ ซึ่งบีบแตรขอทาง เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ ทั้งยังกล่าวว่า “รถยนต์ตำรวจกลัวแม่ฉันหยิ่ง” ซึ่งหมายความว่า “รถยนต์ตำรวจ กลัวแม่ฉันทำไม” นั้น นอกจากเป็นคำหยาบคาย ไม่สมควรกล่าวต่อเจ้าพนักงานผู้กำลังกระทำการตามหน้าที่ แล้วยังเป็นถ้อยคำกล่าวเหยียดหยามดูถูกดูหมิ่นเจ้าพนักงาน ขณะกำลังกระทำการตามหน้าที่ด้วย ผิดตาม มาตรา 136

- ฎ. 1081/2505 เจ้าพนักงานตำรวจจรรยาจับจำเลยในข้อหาฐานขับรถรับจ้างคนโดยสารเกินจำนวน มีรถยนต์ส่วนบุคคลคันหนึ่งบรรทุกคนวิ่งผ่านไป จำเลยกล่าวว่า “รถคันนี้ทำไมไม่จับ คนก็แน่นเหมือนกันหรือจะแกล้งจับเฉพาะผมคนเดียวเท่านั้น จรรยาจำพูนไม่ให้ความยุติธรรม” ดังนี้ แสดงว่าจำเลยกล่าวโดยตั้งใจ เป็นการดูหมิ่นเจ้า

พนักงานตาม มาตรา 136

★ ★ **ฎ.8016/2556** จำเลยชี้แจงเรื่องขาดต่อภาษีรถยนต์ประจำปี เจ้าพนักงานตำรวจไม่รับฟังและไม่ชี้แจงเหตุผลในการออกใบสั่ง การที่จำเลยกล่าวว่า “ตำรวจแหม่งใช้ไม่ได้” เป็นการกล่าวในเชิงตำหนิการกระทำของพนักงานตำรวจเท่านั้น และเป็นเพียงถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 136

มาตรา 137 : แจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน

ป.อ.มาตรา 137 หลัก เมื่อเจ้าพนักงานรับทราบข้อความตามที่แจ้ง ก็เป็นความผิดสำเร็จแล้วทันที แม้เจ้าพนักงานจะไม่เชื่อก็ตามที่แจ้งก็ตาม (ฎ.459/2472) แต่หากแจ้งแต่เจ้าพนักงานไม่ทราบ เป็นเพียงพยายาม

แม้ทำเอกสารในหน้าที่ไม่ตรงกับความจริงและใช้หรืออ้างเอกสารดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชา ก็ไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน เพราะจำเลยเป็นผู้บันทึกข้อความลงในเอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยจำเลยมิได้เป็นผู้แจ้งข้อความดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานอื่นแต่อย่างใด

★ **ฎ.15248 - 15249/2557** จำเลยมีหน้าที่รับผิดชอบในงานเบิก - จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ตรวจสอบเอกสารเงินยืม ติดตามเงินยืมและตัดยอดเงินยืม ดังนั้น แม้จำเลยจะจัดทำเอกสารเกี่ยวกับงานการเงินในหน้าที่รับผิดชอบของจำเลยไม่ตรงกับความเป็นจริงและใช้หรืออ้างเอกสารดังกล่าวเสนอต่อผู้บังคับบัญชา ก็ถือว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 264 ฐานปลอมเอกสาร มาตรา 268 ฐานใช้เอกสารปลอม และมาตรา 137 ฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน เพราะจำเลยเป็นผู้บันทึกข้อความลงในเอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยจำเลยมิได้เป็นผู้แจ้งข้อความดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานอื่นแต่อย่างใด

มาตรา 143 : คนกลางเรียกหรือรับสินบน

เรียกทรัพย์สินเพื่อจูงใจเจ้าพนักงาน (มาตรา 143) องค์ประกอบ

1. เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ เพียงเรียกก็ผิดสำเร็จ
2. สำหรับตนเองหรือผู้อื่น
- ผู้อื่นจะเป็นใครก็ได้ ขณะเรียกจะตั้งใจเอาไปให้ผู้อื่นจริงหรือไม่ไม่สำคัญ
3. เป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาพินิจบัญญัติแห่งรัฐสมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล
4. โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตนเอง
5. ในกระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด
6. เจตนา

มาตรา 144 : ให้สินบนเจ้าพนักงาน

หลักเกณฑ์

1. ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้
2. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
3. แก่เจ้าพนักงานสมาชิกสภาพินิจบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะให้
- ต้องรู้ด้วยว่า ผู้ที่ตนจะให้สินบนนั้นเป็นเจ้าพนักงาน

5. เพื่อบังคับให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบ

ด้วยหน้าที่

มาตรา 145 :แสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน

ป.อ. มาตรา 145 วรรคแรก ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน และกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น ต้องระวางโทษ..”

มาตรา 147 :เจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์

ป.อ. มาตรา 147 หลัก คำว่า “เบียดบัง” จึงต้องครอบครองทรัพย์นั้นอยู่ แล้วเอาทรัพย์นั้น ไปในลักษณะผิดกรรมสิทธิ์ มิใช่เพียงชั่วคราวแต่เอากลับคืนมา (เป็นกรณีเกี่ยวกับสิ่งของต่างๆ ไม่รวมถึงการนำเงินไปใช้)

★★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4604/2558 ป.วิ.อ. มาตรา 43 ที่ให้พนักงานอัยการเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนในคดียกยอกทรัพย์นั้น หมายรวมทั้งคดีเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ ตาม ป.อ. มาตรา 147 ด้วย

★★★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3812 - 3814/2556

จำเลยเป็นเสมียนตราอำเภอโนนแดง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีของอำเภอโนนแดง เงินค่าวัสดุก่อสร้างโครงการฝายประชาอาสาทั้งสี่โครงการรวม 1,308,104.40 บาท เป็นเงินที่ทางอำเภอโนนแดงต้องเบิกจากทางจังหวัดนครราชสีมาไปชำระให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด น. และห้างหุ้นส่วนจำกัด ต. แต่จำเลยไม่ได้เป็นกรรมการรับเงินที่จะมีอำนาจหน้าที่ไปเบิกและรับเงินค่าวัสดุก่อสร้างดังกล่าว การที่จำเลยใช้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรับเงินซึ่งไม่ใช่คำสั่งที่ผู้ลงชื่อประสงค์จะตั้งจำเลยไปดำเนินการดังกล่าว ทั้งบางคำสั่งก็ตั้งกรรมการไม่ครบตามกฎระเบียบไปแสดงต่อเสมียนตราจังหวัดเพื่อขอเบิกและรับเงินโครงการดังกล่าว เมื่อได้รับเช็คแล้วนำเช็คไปเบิกเงินจากธนาคารเอาไปโดยทุจริต เป็นการกระทำในส่วนที่นอกอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของตน ถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำความผิดในฐานะเจ้าพนักงาน จึงไม่อาจลงโทษจำเลยฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา 147 ตามฟ้องอันเป็นบทเฉพาะได้ แต่อาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานยกยอกทรัพย์เงินดังกล่าว ซึ่งเป็นความผิดในตัวเองและเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ที่โจทก์ฟ้องมาได้

อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่ได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นจำเลยไม่ได้รับมอบทรัพย์โดยชอบแล้วเบียดบังไว้โดยทุจริตอันจะเป็นความผิดฐานยกยอก แต่จำเลยได้รับเช็คจาก ก. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีประจำที่ทำการปกครองจังหวัดนครราชสีมาโดยแสดงคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวต่อ ก. เพื่อให้เข้าใจว่าตนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการรับเงินโดยชอบ จน ก. หลงเชื่อมอบเช็คดังกล่าวให้ไป แล้วจำเลยแสดงคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารในการนำเช็คไปขอเบิกเงินสดจากธนาคารตามเช็คด้วย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการหลอกลวงผู้อื่นแล้วได้มาซึ่งเช็คและเงิน ย่อมเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 แม้โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องและขอให้ลงโทษฐานนี้ก็ตาม แต่เมื่อศาลอาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานยกยอกได้ จึงเป็นการแตกต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง และยกยอก เมื่อจำเลยไม่หลงต่อสู่ จึงลงโทษจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกงที่ได้รับความได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคสอง และวรรคสาม แต่

อำเภอโนนแดงร้องทุกข์เมื่อล่วงพ้นกำหนด 3 เดือน นับแต่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีจึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา 96

มาตรา 148 : เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ

ป.อ. มาตรา 148 **หลัก** แก่ลงจับ แล้วเรียกเอาทรัพย์สินเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ในตำแหน่งให้เขมอบให้หรือหาให้ (ฎ.1084/2536) เจ้าหน้าที่ อ้างมีบัตรสนเท่ห์ ว่าผู้เสียหายกระทำความผิด แล้วขู่เรียกเงิน แม้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนั้นก็มีคามผิดแล้ว

มาตรา 149 : เจ้าพนักงานเรียกรับสินบน

ป.อ. มาตรา 149 กล่าวคือ เป็นการเรียกรับทรัพย์สิน (สินบน) เพื่อจะกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของตน

มาตรา 151 : เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต

★ ★ ★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13646/2558

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยที่ 1 ใช้อำนาจในตำแหน่งกระทำการทุจริตเบียดบังเอาเงินงบประมาณไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 147 แม้โจทก์ระบุ ป.อ. มาตรา 151 ไว้ในคำขอท้ายฟ้อง โดยไม่ได้ระบุมาตรา 147 ก็ตาม แต่โจทก์บรรยายฟ้องแล้วว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ จัดการและรักษางบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว ตามโครงการชุดดอกกล้วยไม้เมืองหนองลู หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 เป็นเงินงบประมาณจำนวน 116,000 บาท ได้ใช้จ่ายเงินงบประมาณตามโครงการดังกล่าวจำนวน 69,600 บาท ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 46,400 บาท ขาดหายไป โดยได้เบียดบังเอาเงินงบประมาณจำนวน 46,400 บาท ดังกล่าวรวมทั้งเงินงบประมาณตามโครงการอื่นดังที่บรรยายในคำฟ้องไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว และประชาชนทั่วไป จึงเป็นการอ้างบทมาตราผิด ศาลอุทธรณ์ภาค 5 มีอำนาจลงโทษจำเลยที่ 1 ตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคห้า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 จึงไม่เป็นการพิพากษาเกินคำขออันจะต้องห้ามตามมาตรา 192 วรรคหนึ่ง

มาตรา 157 : เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริต

ป.อ. มาตรา 157 **หลัก** การทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา ของเจ้าพนักงานตำรวจ ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่จึงไม่ผิดมาตรานี้ แต่ตำรวจมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อและชี้แจง ถ้าไม่ปฏิบัติ ก็ถือว่าละเว้น (ฎ.2577/2534) ดังนั้น การที่ตำรวจใช้อำนาจขู่ข่มให้สารภาพ หรือกักขังที่กวดำรับ หรือไม่รับแจ้งความ ถือว่าผิดมาตรานี้

★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9181/2558 ความผิดฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่ขโมยได้เสียค่าภาษี และยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้อง หรือเป็นของที่น่าเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร ตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ทวิ และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต ตาม ป.อ. มาตรา 157 มีองค์ประกอบของ

ความคิดและการกระทำที่มีเจตนาประสงค์ต่อผลแตกต่างหากจากกันได้ จึงเป็นความผิดหลายกรรม ตาม ป.อ. มาตรา 91 แม้ อ. ได้ทำความตกลงระงับคดีในชั้นศาลการ และยินยอมมอบรถยนต์ของกลางให้ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งทางด่านศาลการแม่สอดได้อนุมัติให้ทำความตกลงระงับคดีแล้ว ก็เป็นการระงับเฉพาะในส่วนขอ อ. ไม่ทำให้การกระทำความคิดของจำเลยระงับไปด้วย

★ ★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13312/2557 จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดและมีอำนาจสั่งการให้ผู้ได้บังคับบัญชานำตัวผู้ถูกจับกุมส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือส่งปล่อยตัวผู้ถูกจับหากเห็นว่าเป็นการจับผิดตัวหรือผู้ถูกจับกุมไม่ได้กระทำความผิดหรือการกระทำยังไม่เป็นความผิด จำเลยทราบดีว่าคนต่างตัวที่ถูกจับกุมเป็นผู้กระทำความผิด จำเลยไม่มีอำนาจสั่งปล่อยได้ แต่กลับสั่งการในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ผู้ได้บังคับบัญชาปล่อยตัวผู้กระทำความผิดและรถของกลางโดยไม่ชอบ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตาม ป.อ. มาตรา 157

มาตรา 161 :เจ้าพนักงานปลอมเอกสาร

ป.อ. มาตรา 161 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารหรือดูแลรักษาเอกสารกระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษ

แนวคิด ป.อ.มาตรา 161 หลัก

**หากเจ้าพนักงานมีอำนาจออกเอกสาร ไม่เป็นเอกสารปลอม

**เจ้าพนักงานที่คืนผู้มีอำนาจ ทำโจทก์ แต่ ข้อความไม่ตรงความเป็นจริง เป็นเอกสารเท็จ

**คนออกมีอำนาจออก แต่ภายหลังเอาคืนแก้ไขโดยไม่มีอำนาจ การแก้ไขให้เป็นเอกสารปลอม

★ ★ ★ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4347/2558 จำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้างประจำ ตำแหน่งนักการ เทศบาลตำบลจ๊กราช มิใช่ข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ซึ่งมีกฎหมายระบุไว้โดยเฉพาะให้ถือเป็นผู้มีอำนาจ จำเลยที่ 2 จึงไม่ใช่เจ้าพนักงานตามกฎหมาย เนื่องจาก ป.อ. มาตรา 147, 151, 161 เป็นบทบัญญัติที่ลงโทษแก่บุคคลผู้กระทำความผิดที่เป็นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น แม้จำเลยที่ 2 จะร่วมกับจำเลยที่ 1 กระทำความผิดต่อบทบัญญัติดังกล่าว ก็จะไม่ลงโทษจำเลยที่ 2 อย่างเจ้าพนักงานไม่ได้ คงลงโทษจำเลยที่ 2 ได้แต่เพียงในฐานะผู้สนับสนุนตาม ป.อ. มาตรา 86 เท่านั้น ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

มาตรา 162 :เจ้าพนักงานทำเอกสารเท็จ

ป.อ.มาตรา 162 หลัก “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสารกระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่

- (1) รับรองเป็นหลักฐานว่า ตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความจริง
- (2) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง
- (3) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่นนั้น หรือ

(4) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ

ต้องระวางโทษ

☐ ลักษณะ 3 ★★★★★ ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

มาตรา 167 :ให้สินบนเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

ป.อ.มาตรา 167 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าพนักงาน ในตำแหน่ง ตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน เพื่อดูใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำได้ อันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ

หมายเหตุ “ผู้ว่าคดี” ในปัจจุบันถูกยกเลิกไปแล้ว

มาตรา 172 :แจ้งความเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา

ป.อ.มาตรา 172 ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษ

มาตรา 173 :แจ้งความเท็จว่าได้มีการกระทำความผิด

ป.อ.มาตรา 173 แจ้งความ(อาญา)เท็จ โดยรู้ว่าไม่ได้เกิดขึ้นจริง

ต้องเป็นการที่จำเลยไปแจ้งต่อ 1.พนักงานสอบสวน 2.เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนในคดีอาญา (ไม่รวม พนักงานอัยการ)

ป.อ. มาตรา 173 หลัก แจ้งความ(อาญา)เท็จ โดยรู้ว่าไม่ได้เกิดขึ้นจริง

1. ต้องเป็นการที่จำเลยไปแจ้งต่อ 1.พนักงานสอบสวน 2.เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนในคดีอาญา (ไม่รวม อัยการ)

2. แจ้งความว่าร้ายหาย เพื่อแสดงต่อบริษัทยักษ์ใหญ่ เพื่อให้ได้เงิน ผิด ม.173

3. ต้องเป็นการเจตนาโดยรู้ว่าไม่มีความผิดเกิดขึ้น และแจ้งโดยประสงค์ต่อผลว่าได้มีการกระทำความผิดตามที่แจ้งนั้น ถ้าแจ้งโดยสำคัญผิดในข้อเท็จจริง หรือไม่เจตนาข่มไม่มีความผิด เช่นถ้าโกหกแล้วไปแจ้งว่าโดนลัก แต่ความจริงแล้วโดนนั้นหนีออกไปเอง ก็ไม่มีความผิดตาม มาตรา 173

มาตรา 175 :ฟ้องเท็จ

ความผิด ตาม ป.อ. มาตรา 175 มีหลักการที่สำคัญดังนี้

★ ★ คำพิพากษาฎีกาที่ 1460/2522 ความผิดฐานฟ้องเท็จ ตาม ป.อ. ม.175 ต้องเป็นเท็จในองค์ประกอบของการกระทำความผิด ซึ่งในคดีออกเช็คไม่มีเงิน ได้แก่ โจทก์ออกเช็คและธนาคารปฏิเสธ ไม่ใช้เงิน ผู้ใดนำเช็คไปเข้าบัญชี ไม่ใช่องค์ประกอบความผิด จำเลยฟ้องและเบิกความว่าจำเลยนำเช็คไปเข้าบัญชี แต่ความจริงจำเลยขายเช็คแก่ธนาคารไปแล้ว ไม่เป็นฟ้องเท็จ แต่ผู้นำเช็คเข้าบัญชีเป็นผู้ทรง และเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้ ข้อนี้จึงเป็นข้อสำคัญในความผิดฐานเบิกความเท็จ

คำพิพากษาฎีกาที่ 2843/2523 โจทก์ฟ้องอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดฐานฟ้องเท็จด้วยเหตุสองประการ คือคดีที่จำเลยฟ้องโจทก์ขอหาหมิ่นประมาท จำเลยระบุสถานที่เกิดเหตุเป็นเท็จประการหนึ่ง กับอ้างกฎหมายขอให้ลงโทษโจทก์แรงกว่าที่เป็นความจริงอีกประการหนึ่ง เหตุทั้งสองประการนี้ มิใช่เนื้อหาแห่งการกระทำอันเป็นความผิดฐาน

14. ศาลอาญาซึ่งต้องมีตุลาการสามนาย เป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาตุลาการต้องเป็นนายทหารชั้นใด
ก. ชั้นนายพล	ข. ชั้นพันเอก
ค. ชั้นสัญญาบัตร	ง. ชั้นประทวน

ตอบ ค.

15. ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ คือ
ก. จอมพล ป. พิบูลสงคราม	ข. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
ค. นายควง อภัยวงศ์	ง. นายปรีดี พนมยงค์

ตอบ ก.

----- ✍

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน